

LO DA FTF AC KL F&P

Retsudvalget
L 146 - Bilag 10
Offentligt

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Sagsnr. 61.11-05-1290
Vores ref. TAH/rmu
Deres ref.

Den 12. april 2006

Vedrørende L 146 Pensioners behandling på skifte i anledning af skilsmisse mv.

Lovforslag L 146 indeholder i § 16 f krav om, at der skal kunne foretages deling i en obligatorisk arbejdsmarkedspension. Lovforslaget betinger dermed grundlæggende ændringer i pensionsordningernes vedtægter m.m. af såvel teknisk som juridisk og politisk karakter.

Undertegnede organisationer advarer mod og tager afstand fra denne del af lovforslaget som både er uforholdsmæssigt indgribende, og efter vores opfattelse skadelig for arbejdsmarkedspensionssystemet, både på kort og på lang sigt.

Vi er af den opfattelse, at det på sigt kan underminere den særdeles velfungerende danske pensionsmodel.

Arbejdsmarkedets parter og Forsikring & Pension lægger afgørende vægt på, at en ændret retstilstand for behandling af pensioner ved separation og skilsmisse, dels forbedrer den gældende retstilstand, dels baseres på eksisterende, grundfæstede og vigtige principper for arbejdsmarkedspensionerne. Herunder ordningernes uoverdragelighed, der er en blandt flere afgørende forudsætninger for de af arbejdsmarkedets parter etablerede arbejdsmarkedspensionsordninger, og som har ligget bag parternes stærke involvering og engagement i pensionsspørgsmålet.

Arbejdsmarkedets parter og Forsikring & Pension skal derfor stille følgende ændringsforslag som delvis erstatning af § 16 f:

"Det fastlagte kompensationsbeløb betales af ejerægtefællen til den anden ægtefælle, når ejerægtefællens pension kommer til udbetaling ved alderspensionering. Afhængig af kompensationsbeløbets størrelse kan det bestemmes, at kompensationsudbetalingen udbetales som løbende rater over 5, 10 eller 15 år. Retten til kompensation bortfalder senest ved ejerægtefællens død.

Kompensationsbeløbene kan inddrives efter principperne i Lov om inddrivelse af underholdsbidrag."

Med ændringsforslaget tilgodeses grundhensynene bag lovforslaget, samtidig med at indgreb i pensionsordningerne minimeres. Derved undgås det, at lovforslaget kan give anledning til tvivl om, hvorvidt forudsætningerne for arbejdsmarkedets parter involvering i løsning af pensionsproblemet er ændret. Samtidig imødegås de beskrevne problemer og spørgsmål i vedlagte notat af 23. marts 2006.

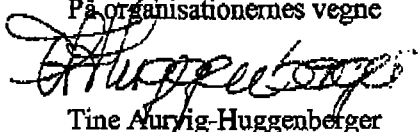
Ændringsforslaget ændrer ikke ved, at alle pensionsordningerne behandles ens på ægtefælleskifte. Forslaget betyder alene, at der indføres en ny delingsmetode, der tilgodeser den ægtefælle, der skal kompenseres, på samme vis, som andre af de beskrevne delingsmetoder. Fordelen er imidlertid, at hvis der alene er en løbende livsvarig pension i boet, -eller andre pensioner uden adgang til genkøb i anledning af skilsmisse, - anvendes det eksisterende bidragsinstitut som delingsmetode. Allerede på skilsmissetidspunktet vil den ægtefælle, der skal kompensere, blive "sat i bidrag". Bidraget til den ægtefælle, der skal kompenseres, vil imidlertid først forfalde, når den løbende livsvarige pension kommer til udbetaling. Dermed vil der ikke ske indgreb i pensionsordningen, der derfor vil kunne fungere uforandret hele opbygningsperioden, herunder med de omkostningsmæssige fordele, det vil have for begge ægtefæller.

Vores ændringsforslag vil fuldt ud tilgodese lovforslagets ønske om kompensation, uden at foretage deling i de obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordninger.

Vi uddyber gerne problemerne med det foreliggende lovforslag ved foretræde i Retsudvalget.

Med venlig hilsen

På organisationernes vegne

Tine Auryig-Huggenberger

Vedlagt:

- Notat af 23. marts 2006 fra Forsikring & Pension med en kortfattet beskrivelse af en række tekniske, juridiske og politiske problemer/spørgsmål, når der skal kompenseres i en løbende livsvarig pensionsordning.

F&P

Forsikring & Pension

Dato 23.03.2006
Journalnr. 1.3.1.9-004
Vores ref. ASE/si

Tekniske, juridiske og politiske problemer/spørgsmål, når der skal kompenseres i en løbende livsvarig pensionsordning

Lovforslag L 146 om pensioners behandling ved skilsmissekifte fastlægger, at pensionsinstitut og aftaleparter har valgfrihed mellem en række metoder, hvis ægtefællernes formueforhold betyder, at der som allersidste udvej skal ydes kompensation i en løbende livsbetinget pensionsordning.

I det følgende benyttes den terminologi, at den ægtefælle, der har pensionsordningen og som skal kompensere den anden ægtefælle gennem sin pensionsordning, kaldes *ejerægtefællen*. Den ægtefælle, der skal have kompensationen, kaldes *ikke-ejerægtefællen*.

Opsat deling

Den mindst vidtrækkende metode til en deling af en løbende livsbetinget pension er det, Ægtefællepensionsudvalget kalder en opsat deling. At delingen er opsat betyder, at det først er på ejerægtefællens pensionstidspunkt, at ikke-ejerægtefællen får kontant udbytte af delingen. Indtil da er delingen af mere teknisk karakter og ikke så synlig for ægtefællerne.

Ved opsat deling vil ikke-ejerægtefællen få del i ejerægtefællens pensionsordning på samme tidspunkt, som hvis de to ægtefæller stadig var gift.

Opsat deling kræver, at pensionsinstituttet på skilsmissetidspunktet "reserverer" en del af pensionsordningen til ikke-ejerægtefællen, så det er muligt at identificere det pågældende beløb og den forrentning, beløbet får fra skilsmissetidspunktet og frem til udbetaling.

Der gives i lovforslaget adgang til forskellige måder, hvorpå dette kan gøres, alene en af disse måder (fripolicemodellen) anvendes for nuværende i praksis. Der sker det, at en del af pensionsordningen omskrives til en såkaldt fripolice, hvor ikke-ejerægtefællen er begunstiget til udbetalingen. Det vil sige, at det er ikke-ejerægtefællen, der har ret til pensionen, når den skal udbetales. Fripolicyen følger hovedpolicyen på den måde, at den kommer til udbetaling på samme tid og på samme måde som hovedpolicyen, men altså blot til ikke-ejerægtefællen. Er ikke-ejerægtefællen død inden da, falder udbetalingen tilbage til ejerægtefællen.

Konsekvenserne af at anvende denne metode er bl.a.:

- at retten til en del af pensionen skal overdrages til en anden end medlemmet af pensionsordningen. På trods af eventuelle vedtægtsmæssige bestemmelser fastlagt af arbejdsmarkedets parter om, at pensionsordningen er uoverdragelig. Dette skaber en utryghed overfor

hvilke andre politiske indgreb, der kan forventes i de overenskomst- og aftalebaserede pensionsordninger. Ligesom det betyder, at der skal ske en tilpasning af vedtægter m.v.

- at har pensionsinstituttet ikke på nuværende tidspunkt den nødvendige it-struktur til at håndtere en delvis fripolice, skal it-strukturen etableres, med de omkostninger det har til følge
- at har pensionsordningen en ydelsesstruktur, hvor invalidepensionen svarer til alderspensionen, hvor ægtefælledækningen eksempelvis er 60 pct. heraf og børnepensionen 20 pct., vil den reduktion af alderspensionen som etableringen af fripolice giver anledning til, betyde en tilsvarende reduktion i de øvrige ydelser. Dette er - for de pensionsordninger, der er sådan indrettet - en uundgåelig, men ikke tilsigtet følge af lovforslaget. Ønsker aftaleparterne, pensionsinstituttets medlemmer og pensionsinstituttet at rette op på denne utilsigtede virkning af lovforslaget, er de nødt til at ændre den grundlæggende struktur i pensionsordningens ydelsessammensætning. Det vil være et omfattende og ressourcerkrævende arbejde, der affødes af helt andre hensyn end hensynet til at sikre medlemmerne og deres efterladte bedst muligt i forbindelse med invaliditet og død
- at der ved opdeling af pensionsordningen i to separate dele vil skulle betales omkostninger på begge dele af forsikringen. Dette følger af den ekstra administrative belastning, opdelingen betyder, og er i fuld overensstemmelse med lovforslagets bemærkninger om, at de personer, der skal have delt en pensionsordning, selv skal bære omkostningerne forbundet hermed.

De ovenfor skitserede problemstillinger er i vidt omfang relevante for alle de delingsmetoder, der er nævnt i betænkningen.

Vælger aftaleparterne og pensionsinstituttet at tilbyde en eller flere af de andre delingsmetoder, opstår der yderligere en række komplikationer.

Etablering af ordning i andet pensionsinstitut

Således vil metoden, hvorefter der kan etableres en pensionsordning i et andet pensionsinstitut for kompensationsbeløbet, der trækkes ud af den oprindelige ordning, give følgende problemer:

- der vil være tale om et delvist genkøb af den oprindelige pensionsordning. I ordninger, hvor genkøb i henhold til vedtægter ikke er muligt, vil det for det første rent juridisk kræve tilpasning af vedtægter og for det andet kræve etablering af de nødvendige aftalemæssige og systemmæssige procedurer m.v.
- for at sikre de tilbageværende medlemmer (kollektivet af forsikringstagere) vil det enkelte pensionsinstitut være nødt til at sikre sig, at der ikke sker spekulation mod kollektivet. Spekulation er ikke nødvendigvis en bevidst handling fra den forsikredes side, men er udtryk for nogle handlinger, der giver en systematisk, negativ påvirkning af pensionsinstituttets risiko til ulempe for de tilbageværende medlemmer. En sådan spekulation kunne være, hvis det (meget

hypotetisk) var alle de meget syge mennesker, der blev skilt og flyttede store dele af deres pensionsordning ud af pensionsinstituttet. Dermed ville der ske en ændring af pensionsordningens risiko, idet færre end forventet ville dø tidligt og dermed ville de tilbageværende medlemmer gå glip af den såkaldte dødelighedsarv. Om end risikoen for spekulation kan synes begrænset, betyder den blotte tilstedeværelse af muligheden for spekulation, at pensionsinstituttet i det mindste må forholde sig til problemstillingen og eventuelle risikoværn i tilfælde af en systematisk påvirkning af risikoen.

Metoden, hvor det muliggøres, at kompensationsbeløbet anvendes til at tegne en forsikring til ikke-ejerægtefællen på ikke-ejerægtefællens eget liv (forsikringen skifter liv) giver bl.a. anledning til nedenstående spørgsmål. At forsikringen tegnes på ikke-ejerægtefællens liv betyder, at pensionen kommer til udbetaling, når ikke-ejerægtefællen selv går på pension.

- hvis ejerægtefællen er meget syg og hvis pensionsordningen er livsbetinget (det vil sige tilfalder kollektivet af forsikringstagere ved forsikredes død) vil ægtefællerne kunne have en interesse i at lade sig skille proforma med henblik på at maksimere deres udbetaling fra pensionsordningen. Om end dette ud fra ægtefællernes synspunkt kan synes rimeligt, er det i modstrid med forudsætningerne for pensionsordningens opbygning og vil være spekulation til ulempe for de øvrige medlemmer af pensionsordningen. Pensionsinstitutter, der anvender denne metode, må derfor formodes at føle sig nødsaget til at indhente helbredsoplysninger i de tilfælde, hvor denne delingsmetode finder anvendelse. Da der i mange obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordninger stort set ikke indhentes helbredsoplysninger, heller ikke ved indtræden i pensionsordningen, vil der skulle oprettes helt nye systemer og procedurer for at kunne håndtere denne situation. Derudover kan man frygte, at en helbredstest midt i eller umiddelbart efter en skilsmisse ikke vil være retvisende for forsikredes reelle sundhedstilstand.

Kontant afregning

Endelig er der delingsmetoden, hvor der gives adgang til kontant genkøb af en del af pensionsordningen og ikke-ejerægtefællen får kompensationsbeløbet udbetalt kontant. Udover de spekulationsproblemer og juridiske problemer i forhold til aftalegrundlag og vedtægter, der allerede er beskrevet ovenfor, giver det anledning til bekymring, såfremt midler reserveret til fremtidig alderdomsforsørgelse i stedet anvendes til nutidigt forbrug.

Anne Seiersen
ase@forsikringenshus.dk